

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.800/2010/5.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2011. február 23-án megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

A vezető beosztású hivatalos személy által üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. október 6-án kihirdetett 2.B.113/2010/11. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

I.r. és III.r. vádlottak terhére megállapított vesztegetés büntette helyesen a Btk.250.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont első fordulat és (3) bekezdés 2. tétel 1. és 2. fordulata szerint minősül / vezető beosztású hivatalos személy által kötelességszegéssel és üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette/.

I.r. vádlottal szemben első fokon alkalmazott rendőri foglalkozástól eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

III.r. vádlottat előzetes mentesítésben részesíti. Az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

Egyebekben az első fokú ítéletet I.r. és III.r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy I.r. vádlott / aki /2008. szeptember 30-tól 2008. október 3-ig volt őrizetben, ezt követően állt előzetes letartóztatás hatálya alatt 2009. május 28-ig.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja I.r. vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt.

Indokolás:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság az első fokú határozatával a fellebbezéssel érintett

I.r. vádlottat folytatólagosan elkövetett vesztegetés büntette [Btk.250.§ (1) (2) bekezdés a) pont I. fordulat, (3) bekezdés 2. tétel II. fordulata], valamint a Btk.225.§-a szerinti hivatali visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül 6 év 6 hónap börtönre, mellékbüntetésként 5 év közügyektől eltiltásra és 10 év rendőri foglalkozástól eltiltásra, valamint 200.000 Ft összegű pénzmellékbüntetésre;

III.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntette [Btk.250.§ (1) (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés 2.tétel II. fordulat, Btk.19.§] miatt 2 év börtönre ítélte, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

I.r. vádlottnál 200.000 Ft vagyonekobzást alkalmazott, rendelkezett a pénzmellékbüntetés meg nem fizetés esetén történő átváltoztatási feltételeiről, az I.r. vádlottnál az előzetes fogva tartás beszámításáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről. Az eljárás során lefoglalt 1.400.000 Ft-ot a vagyonekobzás, a pénzbüntetés és a bűnügyi költség biztosítására visszatartotta.

Az ítélet ellen I.r. vádlott enyhítésért, védője a hivatali visszaélés büntette vonatkozásában felmentésért, másodsorban enyhítés érdekében, III.r. vádlott védője pedig a terhelt előzetes mentesítése céljából jelentett be jogorvoslatot. Az ügyész fellebbezéssel nem élt és más jogosult sem, így az ítélet II.r., IV.r. és V.r. vádlottak esetében első fokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.433/2010/1-II. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a közélet tisztasága elleni bűncselekmény minősítésének, illetve megnevezésének helyesbítése és az I.r. vádlottnál a rendőri foglalkozástól eltiltás mellőzése mellett a fellebbezéssel támadott ítélet helybenhagyását indítványozta a fellebbezéssel érintett vádlottnál.

A vádlottak védője a nyilvános ülésen fellebbezését fenntartotta. I.r. vádlottnál a hivatali visszaélés tekintetében felmentésre, a III.r. vádlottnál pedig előzetes bírósági mentesítés alkalmazására tett indítványt.

Az I.r. vádlott felszólalásában bűnösnek érezte magát, a III.r. vádlott pedig előzetes mentesítését kérte munkahelyének megtartása és gyermekei megélhetésének biztosítása érdekében.

A védelmi fellebbezés részben alapos.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - a Be.349.§ (1) bekezdésre figyelemmel a fellebbezéssel érintett I.r. és III.r. vádlottra nézve -teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartva, ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve, a bizonyítás anyagára alapítottn, a bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelését követően megalapozott,

a Be.351.§ (2) bekezdésben megjelölt hibáktól mentes tényállást állapított meg, mely az idézett törvényi szakasz (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélezés alapját is képezte. Az elsőfokú bíróság a ténymegállapítások tekintetében az indokolási kötelezettségét is kifogástalanul teljesítette. Az első bírói indokolásban foglaltakkal a másodfokú bíróság is egyetértett.

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére.

I.r. vádlott közélet tisztasága elleni cselekményének minősítése azonban részben téves, mert az elsőfokú bíróság indokoltsága ellenére nem állapította meg a kötelességszegéssel elkövetést.

A töretlen bírói gyakorlat által kialakított szempontoknak megfelelően megállapítható, hogy a rendőrség parancsnoka vezető beosztású hivatalos személynek minősül. Az ítélezés vezető beosztásúnak minősíti a Btk.137. § 1.a)-f) alpontjaiban felsorolt hivatalos személyeket, mivel kiemelkedő jelentőségű közhatalmi funkciót látnak el. Ezen túl vezető beosztásúak a törvényi tényállás megvalósulását illetően a Btk.137. § j) alpontjában felsorolt személyek akkor, ha egy vagy több szervezeti egység irányításával vannak megbízva. A rendőrséget vezető, irányító, a rendőri szerv tevékenységért felelős parancsnok ezért a Btk.137. § j) alpontja szerint valóban vezető beosztású hivatalos személy. Érdemi indokolást erre nézve az elsőfokú bíróság nem adott, ezért az indokolás kiegészítése feltétlen indokolt volt, tekintettel arra, hogy a bűncselekmény súlyosabb minősítését alapvetően a vezető beosztás alapozta meg.

Az I.r. vádlott a hivatali működésével kapcsolatban fogadott el jogtalan előnyt. Cselekményét rendszeres haszonszerzés céljából követte el, ezért a Btk.137. § 9.pontja értelmében az üzletszerűség súlyosabban minősíti a folytatólagosság törvényi egységébe olvadó bűncselekményt.

Ezen túlmenően azonban az első bírói állásponttól eltérően megállapítható az is, hogy az I.r. vádlott hivatali kötelességét megszegte, mivel a jövedéki termékekre elkövetett jogellenes cselekményeket megakadályozni, felderíteni lett volna köteles, ezzel szemben e cselekvésekhez nyújtott segítséget a jogtalan előny érdekében. E magatartás nem vitásan kötelességszegést jelent, ezért az I.r. vádlott cselekménye, amint a fellebbviteli főügyész helytállóan emelte ki, a Btk.250. § (1) bekezdése, a (2) bekezdés a) pontja, valamint a (3) bekezdés 2. tétele 1. és 2. fordulata szerint minősül.

A 2008. január 1-jétől hatályos Be.258. § (2) bekezdés d) pontja szerint a határozat rendelkező részében a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését kell feltüntetni az alkalmazott törvényhely megjelölésével, figyelemmel a BKv.61. számú kollégiumi véleményben foglaltakra is. Jelen esetben azonban indokoltnak látta a másodfokú bíróság a rendelkező részben az ítélet közérhetősége, jobb megértésének biztosítása érdekében a részlegesen megváltoztatott minősítés megszövegezését is, mivel anélkül az egyébként már hatályon kívül helyezett BK.1. számú állásfoglaláson nyugvó törvényi tényállás tételek és fordulatok nehezen értelmezhetők. Az ítéletnek pedig alapvető követelménye mindenki számára közérthetősége.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor III.r. vádlott cselekményét az I.r. vádlott által megvalósított minősített vesztegetéshez járó büntetésnek értékelte.

Helytállóan került sor I.r. vádlott bűnösségének megállapítására a Btk.225.§-a szerint minősülő hivatali visszaélés büntetében is. A jogi indoklás e részben annyi helyesbítést igényel, hogy az I.r. vádlott a hivatali kötelességének megszegésével nyújtott jogtalan előnyt ellen folytatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban. A jogtalan előny érintette a jövedéki termék szállításában résztvevő és elfogni célzottan mellőzött személyeket is. nem vitásan hátrány érte, de ez nyilvánvalóan nem tényállásszerű jogtalan hátrány, mert a bűncselekmény elkövetőjének felderítése törvényes hatósági cselekmény. A hivatali visszaélés ekként a törvényi tényállás első fordulata szerint minősül, amint arra helyesen hivatkozott a fellebbviteli főügyészség.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta.

I.r. vádlott esetében súlyosító körülmény a vesztegetés folytatólagossága, valamint az a körülmény, hogy a bűncselekmény két okból is súlyosabban minősül a kötelességszegés és üzletszerűség által. A két bűncselekményből álló bűnhalmazat ugyanakkor az utóbbi évek bírói gyakorlata szerint külön már nem súlyosít, mint ahogy nem súlyosító körülmény a bűncselekmény kiemelkedő társadalomra veszélyessége és a vezető beosztású hivatalos személyek irányában megnyilvánuló társadalmi közbizalom megingása sem, mely körülmények megfogalmazásra kerültek a törvényi tényállásban, ezért külön súlyosítóként figyelembe vételük a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

III.r. vádlottnál pedig további enyhítő körülmény büntetlen előélete és a bűnsegédi elkövetői alakzat.

A megyei bíróság egyébként a bűncselekmények tárgyi súlyához, valamint az elkövetők személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezések megfelelő büntetést szabott ki alapvetően mindkét vádlottal szemben.

A vezető beosztású hivatalos személyként, kötelességét megszegő módon és üzletszerűen vesztegetést elkövető I.r. vádlottnál a törvényi alsó határhoz közelebb eső 6 év 6 hónap tartamú börtönbüntetés és az 5 év közügyektől eltiltás eltúlzottan szigorúnak nem tekinthető, lényeges enyhítése nem indokolt, ezért az arra irányuló védelmi fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A rendőri foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazására azonban tévesen került sor. A rendőri szolgálati viszony, mely egyébként részletesen szabályozott a rendőrségi törvény és a szolgálati szabályzat, valamint az alsóbb szintű normák által, nem tekinthető olyan foglalkozásnak, mely alapot adhatna a Btk.56. §-ában szabályozott foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazására. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően nem szakmai, hanem jogállási és szervezeti törvények. E körben utal a másodfokú bíróság az ÍH. 2004. 117. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra. Másfelől a hosszabb tartamú szabadságvesztésre és közügyektől eltiltásra ítélt vádlottnak e büntetések folytán nincs is reális lehetősége rendőrségi szolgálati viszonyt létesíteni, ezért a kérdéses mellékbüntetés a rendőri szolgálat foglalkozásként történő értékelése esetén is szükségtelen.

III.r. vádlott büntetése törvényes, tett arányos, elégséges és szükséges a büntetési célok elérésére. Az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott és próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés semmiképp sem túl szigorú büntetés.

Az ítéletábra ugyanakkor a védelmi fellebbezést megalapozottnak ítélve érdemesnek találta a III.r. vádlottat a Btk.104.§ (1) bekezdése szerint az előzetes bírósági mentesítésre. E törvényhely értelmében a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti a terheltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti és az elítélt a mentesítésre érdemes. A szabadságvesztés felfüggesztése, mint az egyik törvényi előfeltétel adott. Az érdemesség vizsgálatakor egyrészt értékelni kell az elbírált bűncselekmény tárgyi súlyát, jellegét, másfelől a terhelt személyi körülményeit, szociális viszonyait. A III.r. vádlott büntetlen, a bűncselekmény elkövetéséig életvezetése kifogástalan volt. Állandó munkahellyel és keresettel rendelkezik. A munkaviszonyból származó jövedelméből tartja el két kiskorú gyermekét úgy, hogy férjét, az I.r. vádlottat, a gyermekek másik gondozóját hosszú tartamú szabadságvesztésre ítélte a bíróság. A munkaviszony fenntartásának feltétele a büntetlen előélet. Ezen szempontokat egyenként és összességében értékelve úgy ítélte meg a másodfokú bíróság, hogy a III.r. vádlott érdemes a mentesítésre, annak ellenére, hogy cselekménye az I.r. vádlott által megvalósított, jelentős tárgyi súlyú, közélet tisztasága elleni bűncselekményéhez nyújtott segítséget. A III.r. vádlott cselekményét társadalomra veszélyességét azonban mindenképp csökkenti a bűnsegédi minősége, valamint az, hogy nyilvánvalóan egy függő, kiszolgáltatott jellegű helyzetben, a házastársi kapcsolat megmentése érdekében, az I.r. vádlott kérésére vett részt a cselekményben.

A másodfokú bíróság a Btk.104.§ (2) bekezdés alapján állapította meg, hogy az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

Az ítélet egyéb, a vagyonelkobzásra, az előzetes fogva tartás beszámítására, a letétbe vett pénzösszeg visszatartására és a bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezései is törvényesek a fellebbezéssel érintett vádlottaknál.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéletábra az elsőfokú bíróság a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával a szükséges pontosításokkal helybenhagyta a fellebbezéssel érintett vádlottakra.

Az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig I.r. vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2011. február 23.

Dr. Kardos Sándor sk.. Hágér Tamás sk.. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró

ZÁRADÉK: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2010. október 6-án kihirdetett 2.B.113/2010/11. számú ítéletét számú ítélete I.r. és III.r. vádlottakkal szemben a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és III.r vádlottnál alkalmazott, próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2011. február 23.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke